

DIPLOMATURA DE POSTGRAU

**CURS DE POSTGRAU EN PERIODISME TEMÀTIC I DE
PROXIMITATS**

2a edició Curs 2011-2012

Direcció: Manel López

**Coordinació: Marta Corcoy.
Antoni Reig**

Secretaria tècnica: Jesús Martínez

**Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació
Facultat de Ciències de la Comunicació
Universitat Autònoma de Barcelona**

Afavoreixen i donen suport a aquest Postgrau les següents entitats:

 Premsa Comarcal

 acpg premsa gratuïta i
mitjans digitals

2002-2012, 10 anys fent formació en Comunicació de Proximitat

Malgrat que aquesta que presentem és la segona edició del Postgrau anomenat “Postgrau en Periodisme Temàtic i de Proximitats” en realitat és la 12a ja que aquest Postgrau prové de dos postgraus anteriors liderats pel mateix equip de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. Ens referim al Postgrau de *Comunicació local* que es va iniciar l'any 2002 i que se'n van fer 5 edicions i al Postgrau que amb el nom de Periodisme local, comarcal i social, es va iniciar l'any 2004 i també se'n van fer 5 edicions.

Aquesta experiència ens ha portat a adaptar contínuament els continguts a la realitat social canviant.

Objectius formatius

L'objectiu d'aquest postgrau és dotar d'eines pràctiques als i les periodistes que treballen als mitjans de proximitat i especialitzats per poder respondre a les necessitats de les empreses de comunicació social, premsa escrita o audiovisual, en un període com el que vivim ara farcit de canvis estructurals com són la introducció a l'àmbit social, cultural, econòmic i laboral de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC's), entre d'altres.

En aquest sentit l'equip docent d'aquest Postgrau ha efectuat una reflexió conjunta amb les entitats empresarials i professionals dels sectors del periodisme de proximitat, de premsa gratuïta i mitjans digitals, de les revistes temàtiques en català i del periodisme televisiu i de ràdio, per tal d'estimular l'exigència de la formació adaptada als criteris de valoració informativa que demanda un mercat global i local (glocal) cada cop més competitiu.

La intenció és aprofundir empíricament en el coneixement de les noves formes interactives de comunicació en línia o xarxes socials, posant especial atenció a la convergència dels llenguatges i al desenvolupament de nous dissenys. El propòsit és proporcionar els continguts teòrics, analítics, pràctics i metodològics per transformar i estimular la capacitat d'iniciativa i la competència en la presa de decisions.

Volem estimular l'exigència de la formació adaptada als criteris de valoració informativa que demanda el mercat global i local, i per això aprofitarem a l'alumne el glossari de termes, els consells dels i les professionals de més renom i les fonts de les quals es nodreixen.

Ens dirigim a un sector molt dinàmic, amb més de quatre-centes publicacions escrites a Catalunya, amb uns professionals que demanen la renovació i actualització de les rutines periodístiques, de les tècniques de redacció i la incorporació de les TIC's.

Dirigit a professionals

Les persones a les quals va dirigit aquest postgrau són periodistes, o professionals que exerceixen de periodistes, dins del sector del periodisme de proximitat i especialitzat (revistes, premsa escrita comarcal i local, gratuïta, televisió, diaris digitals, etc.). Per a molts d'aquests professionals resulta evident el benefici que els hi suposa incorporar al seu currículum uns estudis de nivell universitari superior que els hi permetin assolir una major qualificació i preparació professional.

També ens dirigim a llicenciats i llicenciades que volen obtenir un major grau acadèmic per tal de trobar un lloc de treball el més adequat possible als seus coneixements i capacitats. L'entrada al mercat de treball, com ens ho demostra l'experiència i la praxis, queda reforçada per uns estudis acadèmics que garanteixin una bona qualificació professional.

Així mateix aquest Postgrau s'adreça als i les professionals que, sense haver cursat estudis de periodisme, treballen en el sector de la informació i la comunicació i que volen ampliar coneixements sobre la producció de la matèria primera del mitjà de comunicació pel qual treballen.

Raons per cursar aquest Postgrau

El sector de la comunicació de proximitat a Catalunya té una dinàmica social i econòmica que recentment ha quedat reflectida amb les dades que aporta el “Llibre Blanc 2010 de la Premsa Comarcal i Local catalana d’informació general i amb difusió de pagament”, on es mostra l’evolució del sector, des del 2004, a través de les seves publicacions, les dades d’audiència, l’estructura empresarial i l’ocupació que genera, els ingressos, els costos de gestió, la inversió publicitària i el nombre d’anunciants.

Les entitats empresarials i professionals que agrupen a la major part de les publicacions del sector tenen molt clara la necessitat d’oferir als seus treballadors i treballadores un curs de formació de nivell universitari superior. Des de fa anys organismes com el Col·legi de Periodistes de Catalunya i el Sindicat de Periodistes de Catalunya ofereixen una formació permanent als seus membres per facilitar als periodistes una renovació que ve forçada per una alta competitivitat i la continua introducció a l’àmbit laboral de les TIC’s.

En aquest curs, a més a més de la necessària renovació de les rutines d’edició, producció, les tècniques de redacció i la utilització de les TIC’s, incorporem les eines 2.0, és a dir, entrem en el ciberperiodisme i els seus efectes sobre les rutines dels mitjans tradicionals. Avui dia és precís disposar de coneixements sobre les principals eines del 2.0 i les seves possibles aplicacions a la tasca periodística.

Els periodistes formats a les universitats en anteriors dècades es troben a l’actualitat amb llocs de treball amb un perfil diferent, que requereixen uns coneixements i una pràctica que difereixen de manera més o menys substancial de quan van acabar els seus estudis. Els hi és imprescindible incorporar la preparació que els permeti fer front als nous desafiaments professionals, intel·lectuals i de models de negoci.

És la mateixa evolució social i tecnològica la que justifica la necessitat d’aquest Postgrau que unifiqui coneixements tradicionals, una posada al dia a partir de l’ús de les TIC’s i, sobretot, una visió de futur dels nous horitzons cap els quals es dirigeix la professió periodística, centrant la mirada especialment en els sectors ja esmentats del periodisme temàtic i de proximitats.

Programa per mòduls

1. La comunicació de proximitat i la especialitzada. Polítiques i estratègies (10 crèdits ECTS)
2. Les tècniques del periodisme en l'àmbit local i temàtic (5 crèdits ECTS)
3. La imatge i el grafisme. Disseny i maquetació. El fotoperiodisme (5 crèdits ECTS)
4. Els lectors com a generadors de productes periodístics (5 crèdits ECTS)
5. Projecte final de recerca (5 crèdits ECTS)

Mòdul 1. La comunicació de proximitat i la especialitzada. Polítiques i estratègies

Conferència inaugural: El periodisme de proximitat avui dia
Professor: Lluís Costa

1. Teories que intervenen en la producció i gestió periodística. El llenguatge periodístic. La notícia

Bases teòriques sobre la producció i la gestió periodística. Característiques del llenguatge periodístic. Les peces informatives. Periodisme/sensacionalisme. Exemples concrets.

Professors: Manel López i Antoni Reig

2. Models informatius. L'empresa periodística. El sector audiovisual. La premsa gratuïta. Les revistes. Periodisme digital.

Estructura de l'empresa periodística, la seva gestió, relacions internes entre departaments, sobretot, entre redacció i publicitat. La publicitat i la seva influència.

Professor: Joan Cal

3. El sector audiovisual.

Els mitjans audiovisuals: ràdios, televisions i mitjans digitals. Associacions, grups empresarials i estructures públiques de suport al sector audiovisual.

Tendències en TV per IP.
Anàlisi de casos

Professora: Virginia Luzón

4. La premsa gratuïta.

Origen de la premsa gratuïta. Diferenciació, periodística i empresarial, amb la premsa d'informació general. Evolució i futur. Exemples: estudi de casos.

Professor: Josep Ritort

5. Les revistes.

Origen i panorama actual de les revistes especialitzades, temàtiques. La importància de la capçalera com a marca. El futur, més enllà del paper. L'enriquiment del producte amb la convergència de mitjans.

Professor: Jordi Roigé

6. El periodisme digital.

Característiques del periodisme digital. Sorgiment i evolució del sector i relacions amb la premsa escrita. El seu desenvolupament en un futur pròxim. Exemples: estudi de casos.

Professor: Jordi Font

7. Els gabinets de premsa. Funcions i límits.

1. Els gabinets de comunicació: estratègia de tractament per part dels periodistes. Informació versus intoxicació. Els mitjans de comunicació locals públics.
2. Rodes de premsa, comunicats i pressions. La funció de les rodes de premsa. Anàlisi i confecció de comunicats. Exercicis pràctics.

Professora: Marta Corcoy

8. Els aspectes legals de la professió en els àmbits convencionals i digitals (paper, ràdio, audiovisual i Internet). Codis deontològics i manuals. La desregulació.

1. La llibertat d'expressió. L'off the record, el dret a la intimitat, la clàusula de consciència. El defensor del lector, els codis deontològics, els manuals de redacció i els llibres d'estil.
2. La posició dels periodistes davant dels xats i fòrums: els perills de l'anonimat i la responsabilitat legal dels informadors.

Professora: Llúcia Oliva

9. El periodisme com a generador de negoci.

Ingressos, anuncis, publireportatges... La dimensió socioeconòmica de la premsa local i comarcal catalana. L'activitat empresarial del sector. La ocupació que genera. L'aportació a l'economia catalana.

Professors: Enric Yarza i Celestino Manzano

10. La fidelització dels lectors.

La captació de lectors i la fidelització del públic. Instruments de mesura de les audiències i la difusió: OJD, EGM, PGD i el Baròmetre.

Professor: Josep Alcover

Taula rodona. Tema: **Models de gestió empresarial. El futur del finançament dels mitjans.**

Moderador/a i quatre participants a determinar.

Mòdul 2. Les tècniques del periodisme en l'àmbit local i temàtic

1. La renovació intel·lectual i tècnica dels periodistes des del punt de vista de la docència: del nou Grau/Bolonya a la formació permanent, un repte assumible i a assumir.

El repte acadèmic de reconduir el periodisme de l'era Gutenberg a l'era digital: renovació de conductes, renovació d'actituds, renovació d'estratègies.

Professor: José Manuel Pérez Tornero

2. Gèneres informatius i interpretatius en periodisme. El reporterisme

La funció dels gèneres periodístics: com dir què a qui. Què entenem per gèneres informatius i interpretatius. Quins son. Funció dins dels mitjans de comunicació. Distincions i convergències entre gèneres. Exercicis pràctics.

Professor: Jesús Martínez (periodisme en paper), Josep Lluís Micó (periodisme multiformat: la redacció integrada)

3. L'opinió. La columna i l'editorial. El medi condiciona l'expressió opinativa.

Què són i quins són els gèneres d'opinió. La seva funció com a formadors de l'opinió pública. El factor de la credibilitat en funció de la premsa de prestigi i la sensacionalista. Internet com a factor renovador de l'expressió opinativa: els xats, els fòrums i les xarxes socials. Exercicis pràctics.

Professor: Antoni Reig

4. El periodisme d'investigació dins dels gèneres del periodisme multiformat. Reportatges, entrevistes i dossiers a l'era digital.

El periodisme d'investigació es transforma mitjans les TIC: més informació no és millor informació. Les noves tècniques d'investigació. Exercicis pràctics.

Professor: Pepe Rodríguez

5. Producció multimèdia. Eines i formats.

Els grups multimèdia (premsa, radio, televisió, diaris digitals) i els processos productius. Els públics i les audiències. Experiència concreta de un grup multimèdia en una comarca de Catalunya.

Professor: Robert Mayor

6. Continguts en format audiovisual.

1. Les productores de continguts audiovisuals i les seves relacions empresarials. Productes que elaboren i demanda o rebuig de determinats programes. Un cas concret d'empresa productora i els seus continguts.

2. Estratègies d'implementació en les petites empreses periodístiques clàssiques i les de nova generació.

Professor: Robert Mayor

Taula rodona. Tema: **La funció de les administracions públiques davant dels mitjans de comunicació.**

Moderador/a i quatre participants a determinar.

Mòdul 3. La imatge i el grafisme. Disseny i maquetació

1. La importància de la imatge. Nous formats de disseny. Propostes innovadores.

Una bona imatge millor que mil paraules. Funció de la imatge i del disseny en els diferents tipus de publicacions. La necessitat de renovar periòdicament la maquetació, seguint les tendències del mercat. Estudi de casos concrets.

Professora: Pepa Badell

2. Taller de disseny en premsa.

Elements bàsics per maquetar, canviar el disseny o fer evolucionar un model de publicació. Anàlisi sobre casos concrets. Exercici pràctic.

Professora: Pepa Badell

3. Fotoperiodisme clàssic i digital.

La fotografia com a element bàsic en la producció periodística. Coordinació entre fotografia i contingut textual. La fotonotícia. Estudi de casos concrets i pràctica.

Professors: Joan Baptista Hernández/Rafael Reina

4. Com fer un web i un bloc. Taller pràctic.

La creació de webs i de blocs personals és una eina de comunicació que permet desenvolupar els gèneres periodístics i donar sortida a informacions que no han trobat el seu lloc en els mitjans de comunicació tradicionals o generalistes (premsa, radio i televisió).

Professor: David Domingo

Taula rodona. Tema: **Ràdios i televisions locals per Internet.**
Moderador/a i quatre participants a determinar.

Mòdul 4. Els lectors com a generadors de productes periodístics

1. La utilització de les eines digitals a la comunicació política i la participació ciutadana.

Les TIC's s'han convertit en una eina de la comunicació política. També han esdevingut un instrument de participació ciutadana amb una elevada incidència en campanyes electorals i com a formadores d'opinió pública.

Professor: Pere Oriol Costa

2. Ciberperiodisme: conceptes, estructura i principals transformacions.

Estudi del ciberperiodisme. Com ha transformat les rutines dels mitjans. Les principals eines del web 2.0 i les possibles aplicacions a l'àmbit periodístic.

Professor: Santiago Tejedor

3. Redacció ciberperiodística i posicionament SEO (Search Engine Optimization). Com escriure pels cercadors. Eines 2.0 per a comunicadors. Principals plataformes i widgets.

Aplicació pràctica de les eines periodístiques al web 2.0: la personalització, la integració d'elements multimèdia, la participació dels lectors, etc.

Professor: Santiago Tejedor

4. Xarxes socials i wikis aplicades al periodisme.

Creació i difusió de continguts al web 2.0

Professor: Xavier Ortuño

5. Integració de la web 2.0 en els mitjans.

Com transformar un mitjà analògic o 1.0 en un mitjà 2.0 que exploti totes les opcions del web social en el disseny, la producció i la difusió de continguts informatius.

Professor: Oriol Lladó

6. Visita al Citilab (Cornellà)

El Citilab s'ubica en una antiga fàbrica transformada i equipada per ser un centre per a la innovació social i digital. Ofereix formació, recerca i un espai d'iniciatives empresarials i ciutadanes per a la difusió i el foment de la Societat del Coneixement. La visita és guiada i comentada per la direcció del centre.

Taula rodona. Tema: **S'ha de regular la participació ciutadana en els mitjans digitals?**

Moderador/a i quatre participants a determinar.

Professorat

- **Alcover Quílez**, Josep. Llicenciat en Ciències Empresariales i Màster MBA per ESADE. Director de l'agència de comunicació *Clementina* i autor del web de l'ACPC
- **Badell Serra**, Pepa. Professora de la UAB. Subdirectora de la revista *El Campus de l'Autònoma* i directora de disseny de la revista *El Prat*, de l'ajuntament del Prat del Llobregat
- **Cal Sánchez**, Joan. Llicenciat en Ciències de la Comunicació. Director-gerent del grup *El Segre* (premsa, radio, televisió i diari digital)
- **Corcoy Rius**, Marta. Professora de la UAB. Periodista. Experta en comunicació local pública i gènere. Membre de la Junta de Govern de l'Associació de Dones Periodistes.
- **Costa Fernández**, Lluís. Professor de la Universitat de Girona (UdG) de Comunicació Audiovisual i Publicitat i autor del llibre de recent publicació *La comunicació local*
- **Costa Badia**, Pere Oriol. Catedràtic de la UAB. Periodista. Va ser director del desaparegut diari barceloní *Teleexpres*. Expert en Comunicació Pública i Organitzacional. Director del grup de recerca *Laboratori de Comunicació Estratègica*
- **Domingo Santamaria**, David. Professor de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i coordinador de l'*Observatori de la Comunicació Local INCOM UAB*
- **Font**, Jordi. Director d'estratègia del grup *Nació digital*
- **Hernàndez Gómez**, Joan Baptista. Professor de la UAB. Director del *Postgrau de Fotoperiodisme*, 14 edicions
- **López López**, Manel. Professor emèrit de la UAB. Síndic de Greuges de l'ACPC i impulsor de la TV per Internet *Graciamon.cat*
- **Lladó Esteller**, Oriol. Periodista especialitzat en web 2.0 i la seva integració en els mitjans
- **Luzón Fernández**, Virgínia. Professora titular departament de Comunicació Audiovisual, UAB. Directora de la col·lecció *Comunica* de la Editorial Tirant Lo Blanch. Membre del Grup GRISS (Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi) UAB
- **Manzano Arellano**, Celestino. Director de *Marketing Media Europe*. Coautor del *Llibre Blanc 2010 de la Premsa Comarcal* editat per l'ACPC
- **Martínez Fernández**, Jesús. Periodista. Guanyador del millor treball periodístic, Premis Diputació de Barcelona, 2009 per uns articles sobre la integració dels nouvinguts a través del seu ofici, publicats a *La Veu del Carrer*
- **Mayor**, Robert. Director de *Vàtua l'Olla Produccions*. Produeix programes per *Comunicàlia* i gestiona *UFEC TV*, la web televisiva de la *Unió de Federacions Esportives de Catalunya*
- **Micó Sanz**, Josep Lluís. Periodista i doctor per la Universitat Politècnica de València. Professor titular de la Universitat Ramon Llull

- **Oliva de la Esperanza**, Llúcia. Periodista. Presidenta del Consell de la Informació de Catalunya
- **Ortuño Iserte**, Xavier. Ciberperiodista del digital del Grupo Zeta www.sport.es
- **Pérez Tornero**, José Manuel. Catedràtic de la UAB. Director del Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació
- **Reig Malla**, Antoni. Periodista i professor de la UAB. Director de la revista *El Campus de l'Autònoma*
- **Reina Jiménez**, Rafael. Llicenciat en Sociologia, màster en tècniques d'investigació social i diplomiat en Fotoperiodisme. Coordinador Postgrau en Fotoperiodisme UAB. Ha col·laborat com a fotògraf freelance en mitjans com El País, El Periódico, El Mundo y La Vanguardia.
- **Ritort Ferrús**, Josep. Secretari general de l'ACPG i editor de *Secundèria i Hiperbòlic*
- **Rodríguez Bonfill**, Pepe. Professor de la UAB i periodista especialitzat en periodisme d'investigació. Escriptor
- **Roigé**, Jordi. Director-gerent de *Utopia Global*. Editor de la revista *Castells*. Membre de la Junta de Govern de l'APPEC
- **Tejedor Calvo**, Santiago. Doctor en Periodisme. UAB. Director del projecte de ciberperiodisme de viatges *Tu Aventura*. Ha estat guardonat amb el Premi *Netreporter*, categoria Millor Periodista Digital, i amb el Premi *Tiramilles*, categoria millor reportatge de viatges en suport multimèdia
- **Yarza Labòria**, Enric. Director general de *Media Hotline*, d'assessorament i solucions de màrqueting. Coautor del *Llibre Blanc 2010 de la Premsa Comarcal* editat per l'ACPC

Requisits d'admissió

- Llicenciats i llicenciades, diplomats i diplomades, doctors i doctores.
- Llicenciats en Ciències de la Informació i la Comunicació preferentment. Altres disciplines com Història o Filologia i Filosofia.
- Persones que treballen en mitjans de comunicació locals, amb una certa base en matèria periodística o interessades en el periodisme.

Títol

Diplomatura de Postgrau en Periodisme temàtic i de proximitats. Universitat Autònoma de Barcelona
(En cas de no tenir la titulació universitària requerida es facilita un certificat)

Crèdits

En el programa s'ofereixen un total de 30 crèdits ECTS

Preu

1.500 euros

Informació i Matriculació

Durant gener-febrer de 2012. A la coordinació del Postgrau.
Marta.corcoy@uab.cat

Documentació

Fotocòpia DNI
Fotografia
Còpia compulsada del títol
Currículum

El curs és semipresencial. Les classes presencials tenen lloc a l'Escola de Postgrau de la UAB excepte la conferència inaugural i la cloenda.

Les classes són per les tardes de 16 a 20 hores.

- **Elaboració del projecte final fins el 30 de març de 2013**